Qꝫ ieſus xp̄s a iudeis crucifixꝰ ⁊ occi
ſus eſt ille nouus homo:qui eſt deꝰ et ho
mo quo indiget omnis homo:quem de
us deliberauerat dare mundo.

Titulus.cclxix.

Ti.ccl/ iij. Et quoniã iaꝫ
probatũ eſt in tractatu de ho/
mine ad longũ: ꝙ ieſus chriſtꝰ
eſt verus deꝰ et verꝰ hō:et eſt verꝰ filius
dei.ergo ſequit̃ de neceſſitate: ꝙ ip̄e eſt il/
la ꝑſona infinita.et ille hō nouus quo in/
digebat om̄is homo ꝓ ſatiſfactione infi/
nita.et qui neceſſariꝰ erat humane natu/
re.et quem deus ꝓpoſuerat dare mundo
Qꝫ ih̄s ſit meſ/ſias. Et hoc clariſſime apparet ꝑ om̄ia verba
et facta ſua:et ꝑ totũ ꝓceſſum ſuum:et ꝑ
illa que eum ſecuta ſunt. Vñ oēs ꝯditio/
ones et circũſtantie que neceſſarie erãt ad
ſatiſfactionē nature humane cõplete ſunt
ſn eo. Unde ip̄e dicit ſe eſſe deũ et hoiem.
dicit ſe eſſe illũ qui erat a deo ꝓmiſſus. di
xit ſe veniſſe ad moriendũ ꝓ hominibꝫ et
ꝓ peccatis eorũ:et iã dixit ſe mori volun/
tarie et de facto.ſponte et volũtarie mor/
tuus eſt.et dedit ſeip̄m morti.et ſciuit ⁊ p̄
ſciuit mortē.⁊ dixit et ꝓmiſit remiſſioneꝫ
omniũ peccatoꝝ.et de facto remittebat
peccata hominibꝫ.et vocauit totũ mun/
dum ad indulgentiã et remiſſionē omniũ
peccatoꝝ:ac offenſe dei:et vocauit totuꝫ
mundũ ad regnũ celoꝝ:et ad vitã eternã
et omnibꝫ penitentiã in nomie eius agen
tibus ꝓmiſit vitam eternã.et p̄cepit diſci
pulis ſuis predicare penitentiã et remiſſi
onem peccatorũ. Predicauit etiã contra
peccata hominũ ſemꝑ.⁊ illa redarguebat
et veritatem dicebat.et totus ſuus ꝓceſ/
ſus ac intentio erat deſtruere pctã hoim.
Et etiam poſt mortē:reſurrectionē ⁊ aſcē
ſionem ſuam predicauerunt eum ſurrexiſ
ſe a mortuis et aſcendiſſe in celũ: ⁊ p̄dica
uerunt in nomine eiꝰ remiſſionē oim pec
catorum ꝑ vniuerſum mundũ. Itē om/
nia que ſunt in eccl'ia ſua ſunt cõtra pec/
cata et ad deſtruendũ pctã:et in h̄ ſignifi/
catur ꝙ ipſe eſt inimicꝰ et deſtructor pec
Xp̄s eſt inimicus pctõꝝ. catorũ et criminũ. Ergo oīa iſta arguũt
infallibiliter ꝙ ip̄e ē ille qui fecit ⁊ ſoluit
ſatiſfactionem ꝓ peccatis hoim.et ꝙ ipſe
eſt ille qui erat neceſſariꝰ toti humane na
ture. Si enim nõ eſſet ille:non pugnaret
contra peccata:nec deſtrueret.nec poſſet:
quia eſſet lapſus ſicut aliȷ̃ homines:et eſ/
ſet peccato ſubiectus. Item etiã totꝰ po/
pulus chriſtianus credit ip̄m eſſe veꝝ de
um et hoiem:et eſſe verũ ſaluatorē hoim
et ꝙ ip̄e mortuus eſt ꝓ peccatis hoim:et
ſatiſfecit ꝑ mortem ſuã. Et in tali fide vi/
uit et ꝑſeuerat tota chriſtianitas:et in no
mine eius remittunt̃ peccata. Ergo ſi ie/
ſus chriſtus nõ eſſet ille verus homo qui
ſatiſfacere deberet ꝓ peccatis hoim. ſeq̃/
tur ꝙ deus adhuc debet cũ hominibꝫ mit/
tere. Sed cũ deus ꝑmittat ieſum chriſtũ
regnare in mũdo in tali nomine:et ꝑmit/
tat ꝙ tantꝰ ppl's ſecutꝰ fuit illũ.et ſeq̃tur
in tali nomie et fide: ꝙ ip̄e eſt talis q̃ de/
bebat ſatiſfacere ꝓ peccatis:et tã ꝑ longa
tp̄a.ſequit̃ ꝙ deus impedit ſeip̄m:et facit
ꝯtra ſeip̄m.q2 diſponit mundũ ad nõ cre
dendũ alteri alicui tali:ſicut ieſus chriſtꝰ
credit̃.q2 oportebit ꝙ ille quem mittet in
munduꝫ faciat ſicut ieſus chriſtꝰ. ⁊ dicat
ſe eſſe veꝝ deũ et hoiem:et deſtruat et im
pugnet pctã. Et hoc etiã nõ põt fieri.q2
ille quē mitteret ſi faceret ſicut ieſus xp̄s
iã ꝯueniret cũ eo et cũ doctrina ſua ⁊ cuꝫ
operibus ſuis.q2 pugnaret ꝯtra pctã ſicut
ip̄e: ⁊ oīa iſta ſũt abſurda. Itē ppl's iude
orũ q̃ nũc ē expectat adhuc illũ nouũ ho/
minē ꝓmiſſum a deo et ppl's xp̄ianꝰ cre/
dit illũ iã veniſſe:et ꝓmiſſum eſſe adim/
pletũ.⁊ deꝰ ꝑmittit ieſũ xp̄m regnare ſub
noie illo.ſ.tãq̃ȝ ille q̃ erat ꝓmiſſus a deo.
et talis credit̃ a ppl'o xp̄iano.ſed cũ deus
deliberauerit et ꝓmiſerit dare illũ homi/
nem toti nature hũane.q2 oēs hoies in/
digebant eo:⁊ nõ ſolũ iudei.iõ deꝰ faceret
ꝯ ſeip̄m:et impediret totũ ppl'm xp̄ianuꝫ
ne ſuſcipet illũ venturꝝ ꝓmiſſum.q2 ꝑmit
tit aliũ regnare ſub illo nomie. Et ſic deꝰ
ꝑmittendo ieſum chriſtum regnare ſub
nomine promiſſi.ſi ipſe nõ eſt.non diſpo
neret ad ſuſcipiendum alium venturum.
imo totaliter impediret.quod eſt impoſ/
ſibile. Et etiã deꝰ ꝑmitteret decipi totuꝫ
ppl'm xp̄ianoꝝ q̃ eſt et q̃ fuit ſub noie ꝓ/
miſſi.q2 oēs xp̄iani credunt ⁊ crediderũt
firmiter ĩ ieſuꝫ xp̄m tãq̃ȝ in illuꝫ qui pro/

miſſus erat a deo p̱ ꝓphas ꝛ pr̄iarchas.
et multi iudei crediderũt p̄mo ꝛ p̄dicaue
rũt. ꝛ h̄ de⁹ nõ põt facere. q꞉ eēt ꝫ honorē
ſue bonitatꝭ et ſue veritatis. Sꝫ iudei q̄
expectãt adhuc eſſe ventuꝝ: ipi decipiunt
ſeipos. q꞉ nolũt recipe ieſum xp̄m: q̄ venit
ſub noīe ꝓmiſſi a deo: et nullus decipit
eos. Itē etiã ipi nõ ſunt diſpoſiti ad ſuſci
piendũ ieſum xp̄m. p̄mo q꞉ expectãt. ſcd̄o
q꞉ ſunt ī miſeria ꝛ captiuitate. et ſi recipi/
unt ieſum xp̄m erũt liberati. et t̄cio q꞉ ipi
ñ ſũt mõ diſpoſiti vt d̄ genere eoꝝ naſcat̄
mõ ille ꝓmiſſus. Sꝫ etiã xp̄iani ſũt indi/
ſpoſiti ad ſuſcipiendũ aliuꝫ ſi veniret. q꞉
nullũ expectãt: cũ iã credũt hr̄e illũ q̄ eſt
ꝓmiſſus. Ergo necc̄e ē ꝙ ieſus xp̄s ſit ille
ꝓmiſſus a deo. ꝛ alit̄ fieri nõ pt̄. Nõ eī pt̄
eſſe ꝙ poſtq̄ꝫ de⁹ ꝓmiſit mittere: ꝙ pꝛio
p̱mittat aliquē regre ī mũdo ſub noīe ꝓ/
miſſi ab eo q̄ eſt deceptoꝛ ꝛ mēdax. nec pt̄
fieri ſi de⁹ intēdit mittere aliũ: ꝙ ipe p̱mit
tat ꝙ aliq̄s ali⁹ deceptoꝛ p̄mo veniat ꝛ p̄
cedat: ꝛ regnet ſub noīe ꝓmiſſi a d̄o. qm̄
ille ipediret aliũ ventuꝝ. Ergo necc̄e eſt ꝙ il
le quē de⁹ p̄mo p̱mittit regnare ſub noīe
ꝓmiſſi a deo: ſit ille ver⁹ ꝓmiſſus. Ergo
īpoſſibile ē q̄n ieſus xp̄s a iudeis crucifi/
xus ꝛ occiſus: ſit ille ver⁹ hõ quē de⁹ de/
bebat dare mũdo ad ſatiſfaciēdũ ꝓ pec/
catis. et q̄ veriſſime hũana natura indige
bat: cũ ipa hũana natura nõ indigeret ni
ſi vt ipa liberaret̄ a pctīs ꝛ offenſis et cul
pis. et hr̄et remediũ ī eis vt ſic hr̄et veniã
et indulgentiã ac vitã eternã ꝛ regnũ celo
rũ. q꞉ iſta erat ꝟa indigētia hũane nature
et ipe ieſus xp̄s nõ fecit aliud niſi deſtrue
re pctã et ſp̱ annihilare illa. et q̄cq̄d oꝛdi/
nauit: totũ ꝯtra pctm̄ oꝛdinauit. et oīs
miniſtri ei⁹ ad h̄ laboꝛauerũt: vt ipa pctã
deſtruerent̄. et ꝓmiſit oībꝫ ſibi adherere
volentibꝫ remiſſionē oīm pctōꝝ: et vitaꝫ
eternã: et regnũ celoꝝ. Ergo ipe veraciter
eſt ille q̄ humana natura vere indigebat.
¶ Quia ḡ ieſus xp̄s eſt ille hõ ꝛ illa perſo/
na q̄ eſt neceſſaria pro ſatiſfactiõe nature
hũane. habem⁹ ḡiã applicare ei oīa q̄ di/
cta ſunt ſup̱i⁹ de rep̱atiõe et ſatiſfactiõe:
et de ꝯditiõibꝫ et ꝓpꝛietatibꝫ illi⁹ hoīs q̄
erat neceſſari⁹ ad ſatiſfaciendũ ꝓ pctīs ꝛ
offenſis hoīm. qm̄ ipe eſt ille quē q̄rebamus ꝛ inueſtigabam⁹: ꝛ iõ loq̄bamur de
ipo ac ſi non eſſet. Ergo poſtq̄ꝫ ipe ieſus
xp̄s ē ille. iã hēm⁹ maximã cognitionē de
ipo. et ſcim⁹ ꝙ ipe ē talis quē demonſtra
bam⁹ debere hr̄e illa: et eſſe illũ hoīem q̄
erat neceſſari⁹ hoībꝫ p̱ditis ꝛ lapſis. ḡ nõ
opoꝛtet illa reiterare: ſed q̄libet põt per ſe
applicare et ꝯcludere de ieſu chriſto affir
matiue et veriſſime.

Iudei expectãteſ xp̄m decipiunt̄.

Qualiter liber dei ꝯuenientiſſime habet duas partes. Titulus.cclxx.

Ex hoc rectiſſime apparet quõ liber dei iã ꝓ/
bat⁹ ꝯuenietiſſime dꝫ hr̄e du/
as p̱tes generales. q̄ ſunt duo teſtamēta.
ſcꝫ teſtamētũ vet⁹. ꝛ teſtamētũ nouũ. qm̄
de⁹ p̄mo ꝓmiſit ieſum xp̄m. et poſtea de/
dit et ipleuit ꝓmiſſuꝫ. Et iõ liber p̄m⁹ ē
liber ꝓmiſſionis: et ꝯtinet oīa illa q̄ perti
nent ad ꝓmiſſionē xp̄i. et ad p̄parationeꝫ et
ſuſceptionē. et ſcd̄s liber eſt liber ſuſcepti
onis et adimpletiõis ꝓmiſſi. in q̄ ꝯtinen/
tur oīa illa q̄ p̱tinēt ad ipaꝫ impletionē p
miſſionis. Et ambo iſti duo libri faciũt
vnũ cõpletũ librũ dei. Et ſic mirabiliter
iſti duo libri: et iſta duo teſtamēta adinui
cem copulant̄: ꝓpoꝛtionant̄ et ſe ꝯſequũ
tur. et vn⁹ ſine alio eſſe nõ põt. q꞉ ꝓmiſſio
req̄rit adimpletionē: et adimpletio p̄ſup
ponit ꝓmiſſionē: et nõ eſt dare mediũ in/
ter iſta duo. Et ideo liber ſcd̄s ſeu ſcd̄m
teſtamētũ nouũ: eſt liber et teſtamētũ ve/
ritatis. q꞉ veritas eſt qñ illud qd̄ ꝓmittit̄
adimplet̄ de facto. Et exinde ꝯcludit̄ in/
fallibiliter: ꝙ antiquũ teſtamētũ eſt a d̄o.
qm̄ in illo hoībus ꝓmittit̄ ſaluatoꝛ et no
uus hõ ꝓ ſatiſfactiõe et liberatiõe hoīm.
ab obligatione peccati: vt ptꝫ p̱ ſuũ pceſ/
ſum. modo p̱ pr̄iarchas. mõ p̱ ꝓphas. ſꝫ
ſolus deus potuit facere talē ꝓmiſſionē:
et nulla creatura neqꝫ bona neqꝫ mala ni
ſi ex parte dei. Et etiã infallibiliter cõclu/
ditur: ꝙ nouũ teſtamentũ eſt a deo. q꞉ ibi
dicit̄ ꝙ illud quod ꝓmiſſum erat a deo iã
impletũ eſt. ſed nullus potuit hoc dicere
niſi deus ſeu ex parte dei. Et etiam appa
ret mirabilis ꝯcoꝛdia inter librũ nat̄e ſeu
creaturaꝝ: ꝛ int̄ libꝝ ſcp̱ture. q꞉ creature
dicunt et teſtificantur ꝙ deus ꝓpoſuerat

Ti. cc. iij.

Uet⁹ teſtamētũ ē liber ꝓmiſſiõis

Nouũ teſtm̄ ē liber veritatꝭ ꝛ adīpletõis

Cõcoꝛdia libri nature et ſcp̱ture

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf